

**ATZINUMS
PAR IZMAIŅU NOVĒRTĒŠANU AKREDITĒTĀ STUDIJU VIRZIENĀ**

“Ekonomikas un kultūras augstskola”

STUDIJU VIRZIENS: Ekonomika

**Studiju programma: Pirmā cikla profesionālā bakalaura studiju programma
“Grāmatvedība un audīts”, (izglītības klasifikācijas kods: 42344)**

Informācija par ekspertu

Vārds	Tatjana	Uzvārds	Mavrenko
Darbavieta	Banku augstskola	Amats	Docente, studiju programmu direktore
Grāds/ profesionālā kvalifikācija		Mag.oec, MBA	
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man NAV interešu konflikta			<i>Apliecinu, ka man nav interešu konflikta</i>

Novērtēšanas vizītes datums: 2024.gada 18.jūlijs

Atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā gūtajām atziņām un veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:

Ekonomikas un kultūras augstskolas (turpmāk – EKA) 12.04.2024. iesniegums Nr. 2-24/24/21 un tam pievienotie dokumenti:

- Ziņojums par izmaiņām studiju programmā “Grāmatvedība un finanšu vadība”;
- 1.pielikums “Atbilstība valsts akadēmiskās izglītības standartam”;
- 2.pielikums “Apliecinājums par akadēmiskā personāla valsts valodas un svešvalodas (angļu) zināšanām”;
- 3.pielikums “Studiju programmas “Grāmatvedība un finanšu vadība” studiju kursu kartējums”;
- 4.pielikums “Studiju programmas “Grāmatvedība un finanšu vadība” programma”;
- 5.pielikums “Studiju programmu “Grāmatvedība un finanšu vadība” un “Grāmatvedība un audīts” salīdzinošā tabula”;
- 6.pielikums “Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts”;
- 7.pielikums “EKA tālmācības organizēšanas kārtība”;
- Studiju programmas “Grāmatvedība un audīts” izmaiņu raksturojums;
- Diploma pielikuma paraugs;
- Diploma paraugs;
- ECTS pārrēķināšanas kārtība;
- Sadarbības līgums un tā grozījumi ar biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolu “RISEBA” par savstarpējo studiju iespēju nodrošināšanu studentiem;
- Programmā iesaistīto mācībspēku zinātniskās publikācijas;
- Studiju kursa apraksts: prakse;

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

- EKA vadlīnijas e-studiju kursa un studiju kursa apraksta izstrādei;
- Nolikums par studiju, projekta un noslēguma darbu izstrādāšanu un aizstāvēšanu EKA;
- Iesaistīto mācībspēku CV;
- Studiju kursu apraksti.

1. Informācija par augstskolas plānotajām izmaiņām

EKA vēlas studiju virzienā “Ekonomika” iekļautajā pirmā cikla profesionālā bakalaura studiju programmā “Grāmatvedība un audits” veikt sekojošas izmaiņas:

- Mainīt studiju programmas nosaukumu no *profesionālās bakalaura studiju programmas “Grāmatvedība un audits”* uz *akadēmisko bakalaura studiju programmu “Grāmatvedība un finanšu vadība”*, angļu valodā attiecīgi no *professional bachelor’s study program “Accounting and Auditing”* uz *academic bachelor’s study program “Accounting and Financial Management”*;
- Mainīt studiju programmas kodu saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju no 42344 uz 43344;
- Mainīt studiju programmas veidu no *profesionālās bakalaura studiju programmas* uz *akadēmisko bakalaura studiju programmu*;
- Mainīt studiju programmas apjomu no 240 KP uz 180 KP (*šeit un tālāk 1KP=1ECTS*);
- Mainīt studiju programmas ilgumu pilna laika klātienē no 4 gadiem uz 3 gadiem, nepilna laika klātienē no 4,5 gadiem uz 4 gadiem;
- Papildināt studiju programmu ar tālmācības īstenošanas formu 4 gadu ilgumā;
- Mainīt piešķiramo grādu no *profesionālā bakalaura grāda grāmatvedībā un auditā* ar *5.līmeņa ekonomista profesionālo kvalifikāciju* uz *sociālo zinātņu bakalaura grādu grāmatvedībā un nodokļos*;
- Atbilstoši iepriekš minētajām izmaiņām mainīt studiju programmas mērķi, uzdevumus un sasniedzamos studiju rezultātus (zināšanas, prasmes, kompetences);
- Atbilstoši iepriekš minētajām izmaiņām daļēji mainīt programmas saturu.

2. Vizītes gaitas un tikšanās ar augstskolas pārstāvjiem pārskats

Vizīte notika EKA telpās Rīgā, Pērnavas ielā 62, 2024.gada 18.jūlijā. Tās ietvaros notika tikšanās ar EKA vadību, studiju programmas vadību, darba devēju pārstāvjiem un partneriem, studiju programmas mācībspēkiem un studentiem. Vizītes ietvaros tika veikta EKA materiāltehniskās bāzes apskate un izvērtēšana. Apkopojot un sagrupējot plānotās izmaiņas, vizītes laikā tika uzdoti 3 galvenie jautājumi: 1) kā vērtē programmas saturisku paplašināšanu ar finanšu vadību, 2) kā vērtē pāreju no profesionālās augstākās izglītības uz akadēmisko, 3) kā vērtē tālmācības formas ieviešanu.

EKA vadību pārstāvēja:

Oksana Lentjušenkova – rektore, asoc.profesore

Karina Zalcmane - studiju un attīstības prorektore, asoc.profesore

Jānis Pildavs - kvalitātes vadītājs

Sarunās ar EKA vadību rektore asoc. profesore O.Lentjušenkova norādīja, ka studijas ekonomikā ir viens no EKA stratēģiskajiem virzieniem, EKA ir ieinteresēta palielināt studējošo skaitu šajā virzienā. Rektore norādīja, ka no darba devējiem vairākkārt bija izskanējusi prasība paplašināt grāmatvežu apmācību ar plašāko finanšu vadības jautājumu klāstu, kā arī saīsināt programmas studiju ilgumu. Pāreja no profesionālās studiju programmas uz akadēmisko ļauj

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

samazināt pilna laika klātienes studiju ilgumu no 4 gadiem uz 3 gadiem, nepilna laika klātienes studiju ilgumu no 4,5 gadiem uz 4 gadiem. Studiju ilguma samazināšana tika nosaukta par galveno iemeslu pārejai no profesionālās augstākās izglītības uz akadēmisko. Rektore norādīja, ka jau šobrīd studenti strādā un pārsvarā mācās nepilna laika klātienē, tāpēc tālmācības formas piedāvājums tiek uzskatīts par lielisku potenciālu piesaistīt arvien vairāk studentu, kas ir ieinteresēti apvienot studijas ar darbu. Runājot par programmas satura paplašināšanu, rektore norādīja, ka uzsvars studiju programmā joprojām tiek likts uz grāmatvedību, tāpēc arī grāds ir grāmatvedībā un nodokļos, nevis finansēs, banku lietās un apdrošināšanā. Finanšu vadības jautājumi ir plānoti kā papildinājums grāmatveža profesijai. EKA apsver arī domu nākotnē atvērt maģistra studiju programmu finanšu vadībā ar nolūku nodrošināt absolventiem iespēju turpināt paplašināt savas zināšanas, prasmes un kompetences finanšu vadības jomā. Rektore norādīja, ka EKA ir veikusi investīcijas tālmācības studiju kvalitatīvajā nodrošināšanā. Citas studiju programmas ir piedāvātas tālmācības formā jau vairākus gadus, EKA ir jau uzkrāta pieredze tālmācību studiju organizēšanā. Tas ļauj veiksmīgi ieviest tālmācības formu studiju programmā “Grāmatvedība un finanšu vadība”, proti, docētājiem ir nodrošināta tehniskā telpa video lekciju ierakstīšanai, ir izstrādāts vienots standarts e-kursu organizēšanai un kursa aprakstu sagatavošanai, ir izveidota e-koordinatora pozīcija, kas nodrošinās atbalstu mācībspēkiem un studentiem. Plānotās izmaiņas tapa ciešā sadarbībā starp EKA vadību, darba devējiem, mācībspēkiem un studentiem.

Studiju prorektore asoc.profesore K.Zalcmane apstiprināja rektores teikto par darba tirgus prasībām paplašināt grāmatvežu zināšanas un prasmes finanšu vadības jomā, kā arī par diplomēto grāmatvežu ātrāko sagatavošanu.

Kvalitātes vadītājs J.Pildavs sarunā norādīja, ka jauniešu vidū aug interese studēt tālmācībā, it īpaši pēc COVID-19 pandēmijas.

Studiju programmas vadību pārstāvēja: Vita Zariņa - Studiju programmas direktore

Studiju programmas direktore V.Zariņa sarunā norādīja, ka ieplānotās izmaiņas ir ļoti svarīgas studiju programmas attīstībai. EKA ir ieinteresēta ieviest izmaiņas jau 2024./2025.ak.gadā. V.Zariņa apstiprināja rektores teikto par darba tirgus prasībām pilnveidot esošo programmu “Grāmatvedība un audits”. V.Zariņa apstiprināja, ka studiju programmā uzsvars tiek likts uz grāmatvedību, tāpēc grāmatvedības daļa KP studiju programmas saturā pārsniedz finanšu vadības daļu. Programmas kodā ir mainīta tikai pirmā daļa 42 uz 43 (profesionālā studiju programma uz akadēmisko studiju programmu), bet koda otrā daļa ir atstāta 344 – grāmatvedība un nodokļi. Mainot studiju programmu tika ieviesti jauni studiju kursi un nomainīti daži docētāji.

V.Zariņa teica, ka izmaiņas skara arī prakses 12 KP vietu studiju programmā. Tagad prakse nav obligāta un tiek piedāvāta kā ierobežotās izvēles daļa. Ņemot vērā, ka lielākai daļai studentu jau ir darba vieta, praksi var izvēlēties tikai tie, kam tā ir nepieciešama. V.Zariņa norādīja, ka programmas izmaiņu izstrādē tika aktīvi iesaistīti darba devēji, mācībspēki, studenti un EKA vadība.

Darba devējus pārstāvēja:

Lilita Beķere - SIA Numeri valdes priekšsēdētāja

Kristīne Mičule - SIA Kamelota direktore

Arkādijs Suškins - LTRK viceprezidents

Dainis Locāns - Biznesa konsultantu asociācijas viceprezidents

Kaspars Karaševskis - PHH Group Sales activation and Comercial Excellence Director

Ilna Lejniece - SOIL Development valdes locekle

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Visi darba devēju pārstāvji atzinīgi novērtēja EKA plānotās izmaiņas studiju programmā “Grāmatvedība un audits”. Lielākā daļa no viņiem arī piedalījās EKA sarunās par izmaiņām programmā. L.Beķere, K.Mičule uzsvēra, ka grāmatvedības joma ir ļoti dinamiskā, grāmatvedis ir uzņēmuma vadītāja labā roka, un ir ļoti svarīgi, ka grāmatvedim ir plašākas zināšanas un prasmes, it īpaši finanšu vadības jomā. Visi darba devēju pārstāvji atbalstīja viedokli turpināt sagatavot tieši grāmatvežus – bakalaurus grāmatvedībā un nodokļos, papildinot studiju saturu ar finanšu vadības jautājumiem. A.Suškins norādīja, ka darba tirgus nevar ilgi gaidīt diplomētus speciālistus, tāpēc atzinīgi atbalstīja iespēju samazināt studiju ilgumu. Viņš arī izcēla lielu pieprasījumu reģionos pēc plaši sagatavotajiem speciālistiem. Visi darba devēju pārstāvji atzinīgi novērtēja EKA vēlmi pārveidot studiju programmu par akadēmisko arī tādēļ, ka akadēmiskā studiju programma ir vairāk saistīta ar teoriju un pētniecību, jo praktiskās lietas studējošie var iemācīties arī praksē vai darbā. Visi darba devēju pārstāvji atbalstīja tālmācības formas ieviešanu studiju programmā. A.Suškins, D.Locāns, K. Karaševskis, I.Lejniece norādīja, ka studenti jau strādā, un ir ļoti svarīgi nodrošināt iespēju apvienot studijas ar darbu. Darba devēji labprāt atbalsta strādājošos studentus, tālmācība ļauj arī attīstīt laika plānošanas un pašdisciplīnas prasmes. Visi darba devēju pārstāvji atzina, ka pēc COVID-19 pandēmijas cilvēki ir iemācījušies gan strādāt, gan mācīties no mājām, un EKA piedāvātā tālmācības forma ir pareizs un savlaicīgs risinājums.

Sarunas laikā darba devēju pārstāvji ir vienbalsīgi atbalstījuši programmas pāreju no profesionālās uz akadēmisko, satura papildināšanu ar finanšu vadības jautājumiem un tālmācības formas ieviešanu.

Studiju programmas mācībspēkus pārstāvēja:

Edgars Čerkovskis – docē studiju kursu “Reģionālā ekonomika” 6 KP

Tatjana Daudiša – docē studiju kursus “Nodokļu sistēma” 6 KP, “Nodokļu praktikums” 6 KP, “Biedrību, nodibinājumu un sabiedrisko labumu organizāciju uzskaitē” 3 KP, “Kontrole, revīzija, audits” 6 KP, “Projektu grāmatvedība un finanšu vadība” 3 KP

Laila Kelmere – docē studiju kursus “Grāmatvedības praktikums” 6 KP, “Grāmatvedība budžeta iestādēs” 3 KP, “Grāmatvedība pakalpojumu sniegšanā un ražošanā” 6 KP

Ilgā Lipšāne – docē studiju kursus “Grāmatvedības digitalizācija un audits” 6 KP, “Finanšu pārskatu sagatavošana” 3 KP, “Dokumentu pārvaldība, digitalizācija, datu bāzes” 6 KP, “Grāmatvedība individuāliem komersantiem un pašnodarbinātām personām, mikrouzņēmuma nodokļu maksātājiem” 3 KP

Iveta Pokromoviča – docē studiju kursus “Finanšu teorija” 3 KP, “Finanšu vadība un plānošana” 6 KP, “Finanšu vadība un informācijas analīze” 6 KP, “Finanšu vadība un investīcijas” 3 KP

Studiju programmas mācībspēki tika aktīvi iesaistīti studiju programmas izmaiņu apspriedē un izstrādē. Sarunas laikā mācībspēku pārstāvji vienbalsīgi atbalstīja studiju programmas izmaiņu ieviešanu. Visi mācībspēku pārstāvji apstiprināja, ka izprot atšķirības starp profesionālo un akadēmisko studiju programmu un jau ir pārskatījuši docēšanas un novērtēšanas metodes savos studijuursos, proti, tika paplašināta zinātnisko publikāciju, nozares analīžu, pasaules labās prakses un krīžu vadības piemēru izmantošana studijuursos. Visi mācībspēku pārstāvji plāno iesaistīt studentus zinātnisko rakstu sagatavošanā, dalībā studentu zinātniskajā konferencē, pašu mācību materiālu izstrādē. Visi mācībspēku pārstāvji arī izprot atšķirības profesionālā bakalaura darba un akadēmiskā bakalaura darba izstrādē.

Visi mācībspēku pārstāvji ir atzinuši savu pieredzi e-kursu sagatavošanā un pasniegšanā, kā arī atzinīgi novērtēja EKA nodrošinātu atbalstu e-kursu sagatavošanā, proti, metodisko materiālu

un vienotā standarta izstrādi, tehnisko atbalstu video lekciju ierakstīšanā un sagatavošanā, e-koordinators atbalstu, finansiālo atbalstu par e-kursa sagatavošanu.

Visi mācībspēku pārstāvji atbalsta programmas paplašināšanu ar finanšu vadību un ir gatavi iesaistīties arī pētījumos šajā jomā.

Sarunas laikā tika pierādīts, ka studiju programmas mācībspēki atbalsta programmas izmaiņas un ir pilnībā gatavi tām.

Studiju programmas studentus pārstāvēja: divi otrā studiju gada studenti, trīs pirmā studiju gada studenti un viens trešā studiju gada students.

Sarunas laikā visas studējošo pārstāves atzinīgi novērtēja, ka studiju programma saglabās uzsvaru uz grāmatvedību, un ka finanšu vadība nāks kā papildus daļa. Visas studentes sasaista savu karjeru un grāmatvedību, nodokļiem un finansēm. Jautājums par pāreju no profesionālās programmas uz akadēmisko neizraisīja diskusiju, visas studentes tika iepazīstinātas ar atšķirībām, tai skaitā ar atšķirībām bakalaura darba izstrādē. Studējošo pārstāves atbalstīja ideju ieplānot praksi kā ierobežotās izvēles daļu. Kā priekšlikumus studentes piedāvāja ieviest padziļināto angļu valodas kursu ar profesionālo terminoloģiju, likt uzsvaru studijās uz digitalizāciju, kā arī organizēt uzņēmēju seminārus par viņu praktisko pieredzi. Visas studentes mācās nepilna laika klātienē, patīk, ka studijas ir gan klātienē, gan ar dažām attālināto studiju iespējām. Par tālmācību šī brīža studējošie nevarēja komentēt, jo jau deva priekšroku tieši nepilna laika studijām klātienē.

Ar EKA materiāltehnisko bāzi iepazīstināja EKA studiju un attīstības prorektore **Karina Zalcmane** un studiju programmas direktore **Vita Zariņa**.

EKA ir nodrošinājusi studijām nepieciešamās telpas teicamā stāvoklī ar visu nepieciešamo aprīkojumu. Ir sagatavota atsevišķa telpa ar aprīkojumu, kur mācībspēki var ierakstīt video lekcijas. EKA nodrošina studentiem piekļuvi bibliotēkai EKA telpās ar atsevišķiem stendiem grāmatvedībai un finanšu vadībai. Tiek nodrošināta arī piekļuve elektroniskām datu bāzēm. Studiju kursiem nepieciešami avoti tiek nodrošināti no docētāju puses un ir ievietoti Moodle sistēmā. Tajā pašā laikā programmas izmaiņu dēļ bibliotēkas krājumi netika papildināti ar jaunām grāmatām finanšu vadībā, grāmatu izvēle ir diezgan ierobežota. K.Zalcmane apstiprināja, ka tālmācības studentiem tiek nodrošināta piekļuve studiju materiāliem Moodle sistēmā. Vizītes laikā ekspertei bija iespēja iepazīties ar e-studiju kursa paraugu tālmācības studentiem. Visi studiju materiāli jābūt nodrošināti no docētāja puses līdz 2024.gada 1.septembrim. 2024.gada jūlijā – augustā notiek mācībspēku darbs pie e-studiju kursu materiālu sagatavošanas, lai būtu iespēja uzsākt studiju programmu tālmācības formā jau 2024.gada septembrī. V.Zariņa apgalvoja, ka grāmatvedības programmatūra studijuursos ir nodrošināta studentu lietošanai gan klātienē, gan attālināti.

3. Plānoto izmaiņu analīze un ietekme uz studiju procesu un tā kvalitāti, kā arī izmaiņu atbilstība normatīvo aktu prasībām

- Mainīt studiju programmas nosaukumu no *profesionālās bakalaura studiju programmas “Grāmatvedība un audits”* uz *akadēmisko bakalaura studiju programmu “Grāmatvedība un finanšu vadība”*, angļu valodā attiecīgi no *professional bachelor’s study program “Accounting and Auditing”* uz *academic bachelor’s study program “Accounting and Financial Management”*;

Studiju programmas nosaukuma maiņa ir saistīta ar satura izmaiņām studiju programmā. EKA pamato nosaukuma un satura maiņu ar to, ka finanšu vadība ir neatņemama daļa no grāmatveža ikdienas darba, un ka šī ideja nākusi no darba devējiem (dokuments “Studiju programmas “Grāmatvedība un audits” izmaiņu raksturojums 1.lpp.). Vizītes laikā EKA vadība, darba devēju pārstāvji, mācībspēku pārstāvji un studentu pārstāvji vienbalsīgi atbalstīja šo izmaiņu ieceri, uzskatot ka audits ir tikai mazā daļa no programmas. Dokumentā “5.pielikums “Studiju programmu “Grāmatvedība un finanšu vadība” un “Grāmatvedība un audits” salīdzinošā tabula” var redzēt, ka programmā ir tikai viens studiju kurss “Kontrole, revīzija, audits” 3 KP. Tajā pašā laikā visas sarunās iesaistītās puses izcēla studiju programmas uzsvaru tieši uz grāmatvedību, un ka finanšu vadība nāk kā papildinājums. Tas arī ir atspoguļots grādā – sociālo zinātņu bakalaura grāds grāmatvedībā un nodokļos. Izvērtējot studiju programmas izmaiņas saturā, studiju programmā ir divi studiju kursi par nodokļiem 12 KP apjomā – “Nodokļu sistēma” 6 KP un “Nodokļu praktikums” 6 KP. No tā var secināt, ka piešķiramais bakalaura grāds grāmatvedībā un nodokļos neatbilst pilnībā programmas nosaukumam. No eksperta viedokļa, ja programmas nosaukumā ir divas daļas – grāmatvedība un finanšu vadība, tad arī programmas saturā šīs daļas būtu jānodrošina līdzvērtīgā apjomā. Gada laikā pēc izmaiņu apstiprināšanas būtu nepieciešams papildināt finanšu vadības studiju kursu klāstu ar ierobežotās izvēles vai brīvās izvēles studiju kursiem, lai grāmatvedības un finanšu vadības studiju kursi būtu līdzvērtīgi pēc KP apjoma. Detalizētākā analīze ir sniegta pie satura izmaiņām.

- **Mainīt studiju programmas kodu saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju no 42344 uz 43344;**

Studiju programmas koda maiņa atspoguļo pāreju no profesionālās izglītības uz akadēmisko (42 uz 43). Koda otrā daļa tiek saglabāta nemainīga 344 – grāmatvedība un nodokļi. Jauns kods skaidri atspoguļo EKA ieceri saglabāt uzsvaru uz grāmatvedību un tajā pašā laikā pāriet uz akadēmisko izglītību. Programmas koda maiņa atbilst EKA plānotajām izmaiņām programmas nosaukumā, veidā un grādā.

- **Mainīt studiju programmas veidu no *profesionālās bakalaura studiju programmas* uz *akadēmisko bakalaura studiju programmu*;**

Studiju programmas veida maiņa pārsvarā tika pamatota ar darba tirgus prasību saīsināt studiju ilgumu. Jau pašlaik studenti pārsvarā strādā, prakse ne visiem ir nepieciešama, akadēmiskajā studiju programmā prakse var būt kā ierobežotās izvēles kurss. Visas puses, kas piedalījās sarunās, atbalstīja pāreju no profesionālās programmas uz akadēmisko. Tajā pašā laikā visiem bija svarīgi saglabāt uzsvaru uz grāmatvedību. Pāreja no profesionālā grāda uz akadēmisko, proti, profesionālās kvalifikācijas neesamība, neatstās negatīvu ietekmi uz studiju programmas absolventiem. LR Grāmatvedības likums nosaka: “grāmatvedis ir fiziskā persona, kura, pamatojoties uz rakstveida vienošanos ar uzņēmumu (izņemot uzņēmuma līgumu), uzņēmumā sagatavo gada pārskatus, konsolidētos gada pārskatus un citus normatīvajos aktos noteiktos finanšu pārskatus saskaņā ar attiecīgo normatīvo aktu prasībām, kā arī ir kompetenta veikt citus ar šo likumu noteiktos grāmatvedības kārtrošanas pienākumus un kuras kompetenci minētajos grāmatvedības jautājumos apliecina attiecīgs izglītības dokuments (diploms vai apliecība), kā arī tāda fiziskā persona, kuras kompetenci šajā punktā minētajos grāmatvedības jautājumos apliecina pieredze vai atbilstošs zināšanas grāmatvedības jomā apliecinošs sertifikāts” (34.pants, 2.punkts). LR Grāmatvedības likumā arī ir noteikts, ka: “ja ārpalpojuma grāmatvedis ir fiziskā persona, tā ir ieguvusi vismaz pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību (koledžas izglītību) Profesionālās izglītības likuma izpratnē vai akadēmisko augstāko izglītību (vismaz bakalaura grādu) grāmatvedības, ekonomikas, vadības vai finanšu jomā un tai ir vismaz triju gadu pieredze grāmatvedības jomā” (34.pants, 2a.punkts). Tātad, studiju

programmas piešķirtais akadēmiskais bakalaura grāds ļauj absolventiem veidot karjeru grāmatvedības jomā.

Atbilstoši MK noteikumiem Nr.240 "Par valsts akadēmiskās izglītības standartu", akadēmiskās studiju programmas apjomam jābūt vismaz 180 KP, obligātajiem studiju kursiem jābūt vismaz 60 KP, ierobežotās izvēles studiju kursiem jābūt vismaz 30 KP, jābūt izvēles studiju kursiem, kā arī bakalaura darbam vismaz 15 KP. Studiju programmas "Grāmatvedība un finanšu vadība" apjoms ir noteikts 180 KP. Programma sastāv no 4 daļām: obligātie studiju kursi (kopā 99 KP), ierobežotās izvēles studiju kursi (60 KP), brīvās izvēles studiju kursi (6 KP) un bakalaura darba izstrāde (15 KP) (4.pielikums "Studiju programmas "Grāmatvedība un finanšu vadība" programma").

MK noteikumi Nr.240 nosaka, ka bakalaura studiju programmas obligātajā daļā un ierobežotās izvēles daļā ietver attiecīgās zinātnes nozares vai apakšnozares pamatnostādnes, principus, struktūru un metodoloģiju (ne mazāk kā 30 kredītpunktu), zinātnes nozares vai apakšnozares attīstības vēsturi un aktuālās problēmas (ne mazāk kā 15 kredītpunktu), kā arī zinātnes nozares vai apakšnozares raksturojumu un problēmas starpnozaru aspektā (ne mazāk kā 15 kredītpunktu). Šī prasība ir izpildīta, studiju programma ar izmaiņām pilnībā atbilst MK noteikumu Nr.240 prasībām (1.pielikums "Atbilstība valsts akadēmiskās izglītības standartam"). Kategorijā "Zinātņu nozares vai apakšnozares pamatnostādnes, principi, struktūra un metodoloģija" ir iekļauti šādi studiju kursi kopumā 48 KP apjomā: "Grāmatvedības pamati" 6 KP, "Finanšu grāmatvedība" 6 KP, "Grāmatvedības praktikums" 6 KP, "Nodokļu sistēma" 6 KP, "Nodokļu praktikums 6 KP", "Finanšu pārskatu sagatavošana" 6 KP, "Grāmatvedība individuāliem komersantiem un pašnodarbinātām personām, mikrouzņēmuma nodokļa maksātājiem" 3 KP, "Grāmatvedība budžeta iestādēs" 3 KP, "Kontrole, revīzija, audits" 6 KP. Kategorijā "Zinātņu nozares vai apakšnozares attīstības vēsture un aktuālās problēmas" ir iekļauti šādi studiju kursi kopumā 30 KP apjomā: "Grāmatvedības digitalizācija un audits" 6 KP, "Grāmatvedība pakalpojumu sniegšanā un ražošanā" 3 KP, "Biedrību, nodibinājumu un sabiedrisko labumu organizāciju uzskaitē" 3 KP, "Reģionālā ekonomika" 6 KP, "Mūsdienu ekonomikas teorijas un tendences" 6 KP, "Finanšu teorija" 3 KP, "Ekonomikas informātika" 3 KP. Kategorijā "Zinātņu nozares vai apakšnozares raksturojumu un problēmas starpnozaru aspektā" ir iekļauti šādi studiju kursi kopumā 30 KP apjomā: "Finanšu vadība un investīcijas" 3 KP, "Projektu grāmatvedība un finanšu vadība" 3 KP, "Finanšu vadība un plānošana" 6 KP, "Finanšu vadība un informācijas analīze" 6 KP, "Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums" 6 KP, "Starptautiskā ekonomika" 6 KP (sk.1.pielikumu "Atbilstība valsts akadēmiskās izglītības standartam").

LR Izglītības likums nosaka, ka akadēmiskā izglītība ir zinātņu teorētisko pamatu studijas un to rezultāts (LR Izglītības likums, 1.p.). Sarunu laikā mācībspēku pārstāvji apgalvoja, ka studiju kursi tika papildināti ar padziļinātu pētniecības, teorijas un nozares analīzes izmantošanu studijās.

LR Augstskolu likums nosaka, ka Akadēmisko studiju programmu obligātās daļas un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā piedalās kopā ne mazāk kā pieci attiecīgajā augstskolā ievēlēti profesori un asociētie profesori (LR Augstskolu likums, 55.p.pirmās daļas trešais punkts). Studiju programmā "Grāmatvedība un finanšu vadība" ir iesaistīti 3 profesori - Dr.oec. Inga Šīna, Dr.phil. Velga Vēvere, Dr.oec. Jelena Titko, un 3 asociētie profesori - Dr.oec. Anna Ābeltiņa, Dr.oec. Oksana Lentjušenkova un Dr.iur.Karina Zalcmane. I.Šīna docē studiju kursus "Statistika" 6 KP un "Tirgzinības" 6 KP, V.Vēvere docē studiju kursu "Pētnieciskā darba organizācija" 6 KP, J.Titko docē studiju kursu "Mūsdienu ekonomikas teorijas un tendences" 6 KP, A.Ābeltiņa docē studiju kursus "Mikroekonomika" 6 KP un "Makroekonomika" 6 KP, O.Lentjušenkova docē studiju kursu "Starptautiskā ekonomika" 6 KP, K.Zalcmane docē studiju

kursu “Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums” 6 KP (6.pielikums “Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts”). Programma ar izmaiņām atbilst normatīvajām prasībām.

- **Mainīt studiju programmas apjomu no 240 KP uz 180 KP;**

Atbilstoši MK noteikumiem Nr.240 “Par valsts akadēmiskās izglītības standartu”, akadēmiskās studiju programmas apjoms jābūt vismaz 180 KP. Viens no studiju programmas izmaiņu iemesliem ir tieši studiju ilguma saīsināšana. EKA izmanto šo iespēju pielāgot studiju programmu šai prasībai un samazināt programmas apjomu no 240 KP uz 180 KP. Izmaiņa atbilst normatīvajām prasībām.

LR Augstskolu likuma 1.panta 8.punkts nosaka: “kredītpunkts ir uzskaites vienība, kas izsaka studiju darba apjomu, pamatojoties uz studiju programmā vai tās daļā definētajiem studiju rezultātiem un ar to sasniegšanu saistīto studiju slodzi. 60 kredītpunkti atbilst pilna laika studijās vienā akadēmiskajā gadā apgūtajiem studiju rezultātiem saskaņā ar Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu. Kredītpunktus izsaka veselos skaitļos. Viens kredītpunkts atbilst 25—30 stundu studiju darba apjomam”.

EKA ir izstrādājusi dokumentu “Pārreķināšanās kārtība: studiju programmu pārejā uz kredītpunktu apjomu, saskaņā ar Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu (ECTS)”, saskaņā ar kuru 1 kredītpunkts atbilst 27 stundu studiju darba apjomam, kā arī īsā cikla, pirmā un otrā cikla pilna laika studijās ne mazāk kā 40 % no studiju darba apjoma veido kontaktstundas” (sk. dokumentu “ECTS pārreķināšanas kārtība”). EKA pāreja uz KP atbilst normatīvajām prasībām.

KP skaita samazināšana studiju programmā notika pārsvarā uz šāda rēķina: prakses apjoms tika samazināts no 39 KP uz 12 KP (-27 KP), izņemti studiju kursi “Biznesa ekonomika un plānošana” 6KP, “Finanšu matemātika” 6 KP, “Biznesa finansēšana un kreditēšana mazkapitāla sabiedrībām” 3 KP, “Starptautiskās ekonomiskās attiecības” 2KP, “Starptautiskais mārketingss, starptautiskā uzņēmējdarbība” 6 KP, “Projektu vadība” 3 KP, “Vadības grāmatvedība” 4.5 KP, “Filozofija” 3KP (5.pielikums “Studiju programmu “Grāmatvedība un finanšu vadība” un “Grāmatvedība un audits” salīdzinošā tabula”). Detalizētākā analīze ir sniegta pie satura izmaiņām.

- **Mainīt studiju programmas ilgumu pilna laika klātienē no 4 gadiem uz 3 gadiem, nepilna laika klātienē no 4,5 gadiem uz 4 gadiem;**

Atbilstoši MK noteikumiem Nr.240 “Par valsts akadēmiskās izglītības standartu”, akadēmiskās studiju programmas apjoms jābūt vismaz 180 KP, kas atbilst 3 gadu studiju ilgumam pilna laika klātienē un 4 gadiem nepilna laika klātienē vai tālmācībā. Programmas izmaiņa atbilst normatīvajām prasībām. Detalizētākā analīze ir sniegta pie satura izmaiņām.

- **Papildināt studiju programmu ar tālmācības īstenošanas formu 4 gadu ilgumā;**

LR Izglītības likums nosaka, ka tālmācība ir izglītības ieguves forma, kādā izglītojamais izglītības iestādes īsteno izglītības programmas saturu apgūst patstāvīgi individuālā veidā, izmantojot izglītības iestādes piedāvātus īpaši strukturētus mācību materiālus, dažādus tehniskos un elektroniskos saziņas līdzekļus. Izglītojamā sasniegumi tiek novērtēti atbilstoši attiecīgās izglītības programmas prasībām (LR Izglītības likums, 1.p.).

Kā ir rakstīts EKA dokumentā “Studiju programmas “Grāmatvedība un audits” izmaiņu raksturojums”, tālmācība ir populārākā studiju forma citu programmu reflektantu vīdu, līdz ar to tika pieņemts lēmums par minētās studiju formas integrēšanu studiju programmā “Grāmatvedība un finanšu vadība”. Tālmācībai EKA ir izveidota moderna e-vide, kura sastāv no trīs elementiem: Moodle, Video konferences sistēma (Big Blue Button, var tikt izmantots arī

ZOOM un MS Teams) un EKA mājas lapa. Studējot tālmācībā studējošais katru mēnesi apgūst asinhroni studiju vielu ne vairāk kā 6 KP apjomā. Gala pārbaudījuma veids, lai nokārtotu studiju kursu ir eksāmens. Eksāmens studējošajiem notiek tiešsaistē izmantojot videokonferenču sistēmas ar EKA saskaņotā laikā (dokuments “Studiju programmas “Grāmatvedība un audits” izmaiņu raksturojums”, 6.-7.lpp.).

EKA studijas tālmācībā organizē jau kopš 2012. gada un ir uzkrājusi lielu pieredzi šīs studiju formas organizēšanā. EKA Tālmācības procesam ir šādi galvenie posmi:

- materiālu izstrāde un tālmācības studiju kursa (turpmāk E-kurss) izveide EKA Moodle platformā;
- tālmācībā imatrikulēto studējošo atbalsts;
- studējošo patstāvīgs studiju process;
- studējošo darbības radošajās aktivitātēs;
- studējošo tīklošanas aktivitātes;
- pārbaudījumu veikšana studijuursos;
- noslēguma darba izstrāde un aizstāvēšana;
- studiju kursu aktualizēšana.

Tālmācības organizēšanā iesaistītās puses:

- Studentu informācijas centrs;
- studentu asistents nodrošina atbalstu studiju procesā;
- programmas direktori;
- E-koordinators nodrošina mācībspēku atbalstu studiju kursa izstrādē un EKA Moodle platformas aktivitātēs, kā arī veic studiju kursu atbilstības pārbaudi;
- atbildīgais mācībspēks veido attiecīgā studiju kursa saturu;
- mācībspēks nodrošina studija kursa īstenošanu un studējošo novērtēšanu;
- noslēguma darba vadītājs;
- IT administrators nodrošina IKT atbalstu;
- kvalitātes vadītājs pārrauga tālmācības procesa proceduāro izpildījumu;
- studiju un attīstības prorektors pārrauga tālmācības procesa norisi un rezultātus;
- kvalitātes komisija apstiprina jaunus un aktualizētos E-kursus.

Tālmācības norisi nosaka “EKA tālmācības organizēšanas kārtība” (7.pielikums “EKA tālmācības organizēšanas kārtība”) (Ziņojums par izmaiņām studiju programmā “Grāmatvedība un finanšu vadība”, 8.-9.lpp.)

Papildus dokumentam “EKA tālmācības organizēšanas kārtība” tika izstrādātas “EKA vadlīnijas e-studiju kursa un studiju kursa apraksta izstrādei”. Šie dokumenti nodrošina pilnu informāciju docētājiem un studentiem par tālmācības organizēšanu EKA. EKA ir noteikts vienots standarts e-kursu noformējumam, kā arī vienotais standarts studiju kursu aprakstu izstrādei. Studiju kursu apraksti ir sagatavoti vienoti visām studiju formām, atšķirības ir skaidri atspoguļotas.

Vizītes laikā mācībspēki ir apstiprinājuši, ka ir saņēmuši nepieciešamu apmācību un atbalstu e-kursu sagatavošanā, tagad vasaras laikā turpina veidot savus e-kursus, arī šis darbs ir papildus apmaksāts.

No saņemtiem dokumentiem un vizītes sarunām eksperte var secināt, ka EKA ir izdarījusi visus priekšdarbus, lai varētu sniegt augstas kvalitātes tālmācības studijas studiju programmā “Grāmatvedība un finanšu vadība”.

- **Mainīt piešķiramo grādu no profesionālā bakalaura grāda grāmatvedībā un auditā ar 5.līmeņa ekonomista profesionālo kvalifikāciju uz sociālo zinātņu bakalaura grādu grāmatvedībā un nodokļos;**

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Plānotais piešķiramais grāds atbilst studiju programmas plānotajam kodam 43344 – akadēmiskais bakalaura grāds grāmatvedībā un nodokļos. Tajā pašā laikā studiju programmas plānotais nosaukums “Grāmatvedība un finanšu vadība” ir plašāk par grāmatvedību un nodokļiem. EKA ir pārveidojusi studiju programmas mērķus, uzdevumus un sasniedzamos studiju rezultātus atbilstoši studiju programmas nosaukumam “Grāmatvedība un finanšu vadība”. Ņemot vērā programmas plašāko nosaukumu un MK noteikumu Nr.240 12.punkta prasību, būtu ieteicams mainīt piešķiramo grādu uz bakalaura grāds grāmatvedībā un finanšu vadībā, tai skaitā arī izņemt “sociālo zinātņu” norādi.

MK noteikumu Nr.240 “Par valsts akadēmiskās izglītības standartu” 12.pants nosaka: “pēc bakalaura studiju programmas apguves studējošajam piešķir bakalaura grādu, kas atbilst attiecīgajā studiju jomā sasniegtajiem studiju rezultātiem. Latvijas izglītības klasifikācijai atbilstošās studiju programmas nosaukums, saturs un iegūstamā grāda nosaukums ir savstarpēji saistīti un izriet no studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem”.

Studiju programmas diploms un tā pielikums (sk. pielikumus “Diploma paraugs” un “Diploma pielikuma paraugs”) lielākoties atbilst MK noteikumu Nr.202 “Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinājošus dokumentus” prasībām, vienlaikus nepieciešams precizēt diploma pielikumu, pilnībā nodrošinot to atbilstību MK noteikumos Nr. 202 iekļautajām prasībām, tajā skaitā 41.² punktā noteiktajam. Kā arī ir nesakritības studiju kursu nosaukumos un KP skaitā diploma pielikumā un dokumentā “4.pielikums “Studiju programmas “Grāmatvedība un finanšu vadība” programma”: studiju programmā studiju kursam “Dokumentu pārvaldība, digitalizācija, datu bāzes” ir 6 KP pilna laika studijās, nepilna laika studijās šī kursa nosaukums ir cits – “Dokumentu pārvaldība un digitalizācija” 3KP, diploma pielikumā ir “Dokumentu pārvaldība un digitalizācija” 3KP; studiju kursam “Finanšu vadība un investīcijas” programmā ir 3 KP, bet diploma pielikumā ir 6 KP. Līdz studiju kvalitātes komisijas sēdei, kurā tiks pieņemts lēmums par izmaiņu pieļaujamību, ir nepieciešams sakārtot studiju kursu nosaukumus un KP skaitu diploma pielikumā atbilstoši studiju programmai, kā arī veikt citus precizējumus, lai nodrošinātu diploma pielikumu pilnīgu atbilstību MK noteikumos Nr. 202 noteiktajām prasībām. Gadījumā, ja tiek precizēts piešķiramā grāda nosaukums, nepieciešams precizēt arī pašā diplomā iekļauto informāciju.

Studiju programmas slēgšanas gadījumā studējošajiem tiks piedāvāta iespēja turpināt studijas akadēmiskajā bakalaura studiju programmā “Jaunuzņēmumu ekonomika un finanses” Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolā “RISEBA” (sk. dokumentus “Sadarbības līgums ar biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolu “RISEBA” par savstarpējo studiju iespēju nodrošināšanu studentiem” un tā grozījumus). Vienlaikus, ievērojot EKA norādīto, ka programmas galvenais uzsvars ir uz grāmatvedības jautājumiem, ieteicams izskatīt iespējas slēgt papildus vienošanās, kas studējošajiem nodrošina iespēju turpināt studijas programmā ar līdzvērtīgu saturu un iegūstamo grādu.

- **Atbilstoši iepriekš minētajām izmaiņām mainīt studiju programmas mērķi, uzdevumus un sasniedzamos studiju rezultātus (zināšanas, prasmes, kompetences);**

Izmaiņas studiju programmas mērķī un uzdevumos EKA pamato ar izmaiņām studiju programmas veidā un saturā, atbilstību MK noteikumiem Nr.240 “Par valsts akadēmiskās izglītības standartu” un darba devēju ieteikumiem (dokuments “Studiju programmas “Grāmatvedība un audīts” izmaiņu raksturojums 2.-3.lpp.).

Izmaiņas studiju programmas mērķī paredz nodrošināt studentiem zināšanu, prasmju un kompetences kopumu grāmatvedības un finanšu vadības profesijās atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajam ietvarstruktūras 6.līmenim un nodrošināt, ka programmas absolventi spēj atbildīgi un droši izvēlēties un lietot informācijas tehnoloģijas savā profesionālajā darbībā,

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

pētniecībā un mūžizglītībā, kā arī digitālā satura iegūšanā, radīšanā un koplietošanā. No mērķa ir izņemta atbilstība Ekonomista profesijas standarta 5. profesionālās kvalifikācijas līmenim (sk. dokumentu “Studiju programmas “Grāmatvedība un audits” izmaiņu raksturojums”, 2.lpp.).

Studiju programmas uzdevumu skaits ir palielināts no 5 uz 7 un skan šādi:

- 1.Nodrošināt studiju procesu, kas atbilst Latvijas Republikas normatīvo aktu un darba tirgus prasībām;
- 2.Nodrošināt studiju procesa satura elastīgu pieeju attiecībā uz mainīgu finanšu un ekonomisko problēmu risināšanas nepieciešamību;
- 3.Veidot, attīstīt ekonomisko domāšanu un kompleksu pieeju grāmatvedības, ekonomisko un saimniecisko problēmu risināšanā;
- 4.Sniegt studējošajiem plašas zināšanas uzņēmējdarbības finanšu vadības un ar to saistītajās jomās, lai nodrošinātu studējošo spējas pieņemt finanšu lēmumus mūsdienu mainīgās uzņēmējdarbības vides apstākļos;
- 5.Sagatavot konkurētspējīgus un augsti kvalificētus speciālistus ekonomikas un uzņēmējdarbības nozarē ar zināšanām grāmatvedībā un finanšu vadībā;
- 6.Nodrošināt un attīstīt zinātniski pētniecisko darbību studiju programmā;
- 7.Attīstīt studentu kritisku un sistēmisku domāšanu, elastīgumu, lai spētu patstāvīgi mācīties un darboties mainīgos apstākļos un operatīvi meklēt inovatīvus zinātnisko un darba problēmu risinājumus (sk. dokumentu “Studiju programmas “Grāmatvedība un audits” izmaiņu raksturojums”, 3.lpp.).

No šī brīža uzdevumiem tikai 1. un 6. ir atstāti bez izmaiņām, uzdevumiem 2.-5. un 7. ir jauns formulējums. EKA sasaista izmaiņas mērķī un uzdevumos ar izmaiņām studiju programmas nosaukumā – grāmatvedību un finanšu vadību.

Izmaiņas studiju programmas sasniedzamajos studiju rezultātos EKA pamato ar izmaiņām studiju programmas veidā un saturā, atbilstību MK noteikumiem Nr.240 “Par valsts akadēmiskās izglītības standartu” un darba devēju ieteikumiem (dokuments “Studiju programmas “Grāmatvedība un audits” izmaiņu raksturojums 4.-5.lpp.). Izmaiņas zināšanās, prasmēs un kompetencēs kopumā atbilst MK noteikumiem Nr.322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”, LKI 6.līmeņa prasībām.

EKA ir veikusi samēra nelielas izmaiņas sasniedzamajos studiju rezultātos, papildinot esošo redakciju ar finanšu vadību un digitalizāciju. Galvenās izmaiņas:

- Zināšanas: pārzina grāmatvedības teorijas un uzskaites prakses pamatnostādnes, normatīvo aktu prasības un to piemērošanu grāmatvedības, nodokļu, audita, **finanšu vadības**, uzņēmējdarbības u.c. jomās;
- Prasmes: spēj veikt saimniecisko procesu uzskaiti, **finanšu vadību** un analīzi; spēj veikt pētījumus un diskutēt par aktualitātēm grāmatvedības un nodokļu un **finanšu vadības** jomā, spēja izmantot zinātnisku pieeju problēmu risināšanai, uzņemties atbildību un iniciatīvu;
- Kompetences: spēj iegūt, analizēt, novērtēt un sistematizēt informāciju, **izmantot digitalizācijas priekšrocības**, rast radošus risinājumus, izmantot tos lēmumu pieņemšanā profesionālajā darbībā; **spēj droši un atbildīgi izvēlēties un lietot informācijas tehnoloģijas savā darbā un pētniecībā** (sk. dokumentu “Studiju programmas “Grāmatvedība un audits” izmaiņu raksturojums”, 4.-5.lpp.).

EKA sasaista izmaiņas sasniedzamajos rezultātos ar izmaiņām studiju programmas nosaukumā – grāmatvedību un finanšu vadību. Eksperte uzskata, ka tad arī iegūstamajam grādam būtu jābūt saistītam ar grāmatvedību un finanšu vadību, nevis tikai ar grāmatvedību un nodokļiem.

- Atbilstoši iepriekš minētajām izmaiņām daļēji mainīt programmas saturu.

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Izmaiņas studiju programmas nosaukumā, veidā un formā izraisīja arī izmaiņas studiju programmas saturā. Kā var redzēt 5.pielikumā “Studiju programmu “Grāmatvedība un finanšu vadība” un “Grāmatvedība un audits” salīdzinošā tabula”, no studiju programmas tika izņemti šādi studiju kursi: “Biznesa ekonomika un plānošana” 6 KP, “Finanšu matemātika” 6 KP, “Grāmatvedības datorprogramma PayTraQ” 3 KP, “Biznesa finansēšana un kreditēšana mazkapitāla sabiedrībām” 3 KP, “Nodokļu piemērošana maziem un mikrouzņēmumiem” 3 KP, “Grāmatvedība individuālajiem komersantiem un pašnodarbinātām personām” 3 KP, “Grāmatvedība pakalpojumu sniegšanā un tirdzniecībā” 3 KP, “Grāmatvedība preču ražošanā” 3 KP, “Starptautiskās ekonomiskās attiecības” 2 KP, “Starptautiskais mārketing, starptautiskā uzņēmējdarbība” 6 KP, “Loģistika” 3 KP, “Projektu vadība” 3 KP, “Vadības grāmatvedība” 4,5 KP, “Filozofija” 3 KP. Praksei ir samazināts apjoms par 27 KP (no 39 uz 12 KP), studiju kursam “Ekonomikas informātika” ir samazināts apjoms par 3 KP, studiju kursam “Finanšu teorija” ir samazināts apjoms par 3 KP, studiju kursam “Grāmatvedība budžeta iestādēs” ir samazināts apjoms par 1,5 KP. Programmai ir pievienoti jauni studiju kursi: “Grāmatvedības pamati” 3 KP, “Nodokļu praktikums” 6 KP, “Finanšu vadība un plānošana” 6 KP, “Dokumentu pārvaldība, digitalizācija, datu bāzes” 6 KP, “Grāmatvedība individuālajiem komersantiem un pašnodarbinātām personām, mikrouzņēmuma nodokļa maksātājiem” 3 KP, “Grāmatvedība pakalpojumu sniegšanā un ražošanā” 6 KP, “Biedrību, nodibinājumu un sabiedrisko labumu organizāciju uzskaitē” 3 KP, “Finanšu vadība un investīcijas” 3 KP, “Prezentācijas prasmes” 3 KP, “Projektu grāmatvedība un finanšu vadība” 3 KP, “Mūsdienu ekonomikas teorijas un tendences” 6 KP, “Loģistikas ekonomika” 3 KP, “Starptautiskā ekonomika” 6 KP, “Profesionālā svešvaloda” 6 KP. Studiju kursam “Reģionālā ekonomika” ir palielināts apjoms par 3 KP, studiju kursam “Kontrole, revīzija, audits” ir palielināts apjoms par 3 KP, studiju kursam “Grāmatvedības praktikums” ir palielināts apjoms par 3 KP. Visas šīs izmaiņas saturā norāda uz EKA nopietnu pieeju programmas pārskatīšanā. Vislielāko ietekmi uz programmas KP samazināšanu atstāja prakses apjoma samazināšana no 39 KP uz 12 KP. Akadēmiskajā programmā prakse ir ierobežotās izvēles kurss, strādājošie studenti prakses vietā var izvēlēties citus studiju kursus. Vairākiem studiju kursiem ir veiktas izmaiņas studiju kursa nosaukumā vai kursa apjomā KP. Piemēram, “Finanšu grāmatvedība II” 3 KP vietā ir piedāvāts kurss “Grāmatvedības praktikums” 6 KP, studiju kursam “Datorgrāmatvedība un audits” 6 KP ir jauns nosaukums “Grāmatvedības digitalizācija un audits” 6 KP, studiju kursa “Uzņēmumu finanšu analīze” 6KP vietā tiek piedāvāts studiju kurss “Finanšu vadība un informācijas analīze” 6 KP, studiju kursa “Grāmatvedības datorprogramma PayTraQ” 3KP vietā tiek piedāvāts studiju kurss “Dokumentu pārvaldība, digitalizācija, datu bāzes” 6 KP, studiju kursi “Nodokļu piemērošana maziem un mikrouzņēmumiem” 3 KP un “Grāmatvedība individuāliem komersantiem un pašnodarbinātām personām” 3 KP ir konsolidēti studiju kursā “Grāmatvedība individuāliem komersantiem un pašnodarbinātām personām, mikrouzņēmuma nodokļa maksātājiem” 3KP, studiju kursi “Grāmatvedība pakalpojumu sniegšanā un tirdzniecībā” 3 KP un “Grāmatvedība preču ražošanā” 3 KP ir konsolidēti studiju kursā “Grāmatvedība pakalpojumu sniegšanā un ražošanā” 6 KP, studiju kursa “Loģistika” 3 KP ir piedāvāts studiju kurss “Loģistikas ekonomika” 3KP, studiju kursa “Projektu vadība” 3 KP tiek piedāvāts studiju kurss “Projektu grāmatvedība un finanšu vadība” 3 KP (sk. dokumentus “5.pielikums “Studiju programmu “Grāmatvedība un finanšu vadība” un “Grāmatvedība un audits” salīdzinošā tabula” un studiju kursu aprakstus).

No studiju programmas ir izņemti 2 studiju kursi – “Finanšu matemātika” 6 KP un “Vadības grāmatvedība” 4,5 KP, kuru temati nav iekļauti citos studijuursos (EKA iesniegtie studiju kursu apraksti). Vizītes laikā E.Čerkovskis norādīja, ka matemātikas tēmas ir iekļautas viņa studiju kursā “Reģionālā ekonomika” 6 KP, bet studiju kursa aprakstā to nevar redzēt. Būtu nepieciešams līdz izmaiņu ieviešanai atrast vietu programmā šiem studiju kursiem vai šo kursu

saturu iekļaut citos studijuursos, jo šie studiju kursi skaitās vieni no pamata studiju kursiem finansistiem.

Ar grāmatvedību saistītie studiju kursi sastāda kopumā 39 KP: “Grāmatvedības pamati” 3 KP, “Finanšu grāmatvedība” 6 KP, “Grāmatvedības digitalizācija un audits” 6 KP, “Grāmatvedības praktikums” 6 KP, “Finanšu pārskatu sagatavošana” 3 KP, “Grāmatvedība individuāliem komersantiem un pašnodarbinātām personām, mikrouzņēmuma nodokļu maksātājiem” 3 KP, “Grāmatvedība budžeta iestādēs” 3 KP, “Grāmatvedība pakalpojumu sniegšanā un ražošanā” 6 KP, “Biedrību, nodibinājumu un sabiedrisko labumu organizāciju uzskaitē” 3 KP. Ar auditu tiešā veidā ir saistīts 1 studiju kurss “Kontrole, revīzija, audits” 6 KP. Ar nodokļiem saistītie studiju kursi sastāda kopumā 12 KP: “Nodokļu sistēma” 6 KP, “Nodokļu praktikums” 6 KP. Ar finanšu vadību saistītie studiju kursi sastāda 18 KP: “Finanšu teorija” 3 KP, “Finanšu vadība un plānošana” 6 KP, “Finanšu vadība un informācijas analīze” 6 KP, “Finanšu vadība un investīcijas” 3 KP. No programmas satura var redzēt, ka studiju saturā uzsvars ir likts uz grāmatvedību. Auditam un nodokļiem ir attiecīgi 6 KP un 12 KP, un nav pamata sasaistīt iegūstamo grādu ar šīm jomām. Nākošā pēc apjoma satura daļa ir finanšu vadība, tāpēc loģiski būtu sasaistīt iegūstamo grādu tomēr ar finanšu vadību.

Tajā pašā laikā finanšu vadības studiju kursu apjoms ir 2 reizes mazāks par grāmatvedības studiju kursiem. Ja programmas nosaukumā ir divas daļas – grāmatvedība un finanšu vadība, būtu labi, ja studiju kursu apjoms katrā no daļām būtu līdzvērtīgs. Visas sarunās iesaistītas puses izcēla, ka programmas uzsvars ir un tam jābūt uz grāmatvedību, ka finanšu vadība nāk kā papildinājums, tomēr ar laiku būtu labi papildināt studiju programmas ierobežotās izvēles un brīvās izvēles daļas ar finanšu vadības studiju kursiem, piemēram, starptautisko finanšu vadību, finanšu risku vadību, atvasinātajiem finanšu instrumentiem. Programmas izvēles daļas arī varētu papildināt ar banku grāmatvedību, IFRS. Dažiem studiju kursiem ir nosaukumi “Finanšu vadība un informācijas analīze”, “Finanšu vadība un plānošana”, “Finanšu vadība un investīcijas”, tos varētu nosaukt konkrēti – finanšu analīze, investīciju analīze, finanšu plānošana, uzņēmuma finanšu vadība, jo gan finanšu plānošana, gan investīcijas, gan finanšu analīze ir daļa no finanšu vadības.

Kā ir norādīts dokumentā “Ziņojums par izmaiņām studiju programmā “Grāmatvedība un finanšu vadība”, ņemot vērā saturiskas izmaiņas, mainījās arī mācībspēku sastāvs. Ir piesaistīti doktori un profesori, kuri veic zinātnisko darbību Ekonomikā un uzņēmējdarbībā (Ziņojums par izmaiņām studiju programmā “Grāmatvedība un finanšu vadība”, 9.lpp.) Mācībspēku CVs un EKA nodrošinātais mācībspēku zinātnisko publikāciju saraksts norāda uz nepieciešamību paplašināt mācībspēku pētniecības intereses ar publikācijām par finanšu vadības jautājumiem.

Izmaiņas programmā ir labi pārdomātas, EKA ir nodrošinājusi augstas kvalifikācijas mācībspēkus, lai nodrošinātu studiju programmu gan klātienē, gan tālmācībā.

3.1. Izmaiņas:

- Studiju programmas nosaukums ir akadēmiskā bakalaura studiju programma “Grāmatvedība un finanšu vadība”, angļu valodā - academic bachelor’s study program “Accounting and Financial Management”;
- Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju ir 43344;
- Studiju programmas veids ir akadēmiskā bakalaura studiju programma;
- Studiju programmas apjoms ir 180 KP;

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

- Studiju programmas ilgums pilna laika klātienē ir 3 gadi, nepilna laika klātienē - 4 gadi;
- Studiju programma ir īstenota arī tālmācības formā ar ilgumu 4 gadi;
- Izskatīt iespēju mainīt piešķiramā grāda plānotās izmaiņas no “sociālo zinātņu bakalaura grāda grāmatvedībā un nodokļos” uz “bakalaura grādu grāmatvedībā un finanšu vadībā”;
- Studiju programmas mērķa, uzdevumu un sasniedzamo studiju rezultātu (zināšanas, prasmes, kompetences) jaunā redakcija;
- Studiju programmas satura izmaiņas saskaņā ar 4.pielikumu “Studiju programmas “Grāmatvedība un finanšu vadība” programma”.

4. Secinājumi

- 4.1. EKA ir sagatavojusi 9 izmaiņas studiju programmā “Grāmatvedība un audits”, kas skar studiju programmas nosaukumu, kodu, veidu, apjomu, ilgumu, formu, grādu, mērķi, uzdevumus, sasniedzamos rezultātus un saturu;
- 4.2. Izmaiņas studiju programmā ir rūpīgi sagatavotas un pamatotas no EKA puses, kā arī tām ir stingrs atbalsts no darba devējiem, mācībspēkiem un studentiem;
- 4.3. Visas iesaistītas puses uzstāja uz programmas uzsvāru uz grāmatvedību, finanšu vadību tiek piedāvāta kā papildus daļa grāmatvežiem; tas izriet arī no EKA plānotā piešķiramā grāda – akadēmiskā bakalaura grāmatvedībā un nodokļos;
- 4.4. plānotā izmaiņa piešķiramajā grādā – bakalaura grāds grāmatvedībā un nodokļos - neatbilst pilnībā programmas nosaukumam “Grāmatvedība un finanšu vadība”, mērķim, uzdevumiem un sasniedzamiem rezultātiem;
- 4.5. Pāreja no profesionālās izglītības uz akadēmisko ļauj samazināt studiju ilgumu un piedāvāt praksi kā ierobežotās izvēles kursu, tas apmierina darba devēju un studentu intereses;
- 4.6. Studiju programmas saturā lielākā apjoma daļa tiek veltīta grāmatvedības studiju kursiem - 39 KP, finanšu vadības studiju kursi ir tikai 18 KP; tas veido nelīdzvērtīgu satura sadali starp programmas 2 apakšvirzieniem – grāmatvedību un finanšu vadību;
- 4.7. EKA mācībspēki saprot un atbalsta programmas izmaiņas, ir pārveidojuši vai līdz 2024.gada 1 septembrim turpina pārveidot savus studiju kursus atbilstoši jauninājumiem – pārejai uz akadēmisko izglītību un tālmācību;
- 4.8. EKA ir sagatavojusi izcilus pamatus augstas kvalitātes tālmācības ieviešanai studiju programmā ar detalizētas metodoloģijas izstrādi, docētāju apmācību, tehnisko un finanšu atbalstu, investīcijām tehniskajā aprīkojumā un personāla nodrošināšanā;
- 4.9. EKA nav papildinājusi bibliotēkas krājumus ar jaunāko literatūru finanšu vadības jomā;
- 4.10. EKA mācībspēku pētījumos finanšu vadības virziens vēl nav plaši pārstāvēts;
- 4.11. Ir nesakrītības dažu studiju kursu nosaukumos un KP apjomā diploma pielikumā un studiju programmā, kā arī daļēja atbilstība MK noteikumos Nr. 202 iekļautajām prasībām;
- 4.12. EKA studiju programmas slēgšanas gadījumā nodrošina studējošajiem studiju turpināšanas akadēmiskā bakalaura studiju programmā, tomēr, ievērojot EKA norādīto programmas uzsvāru uz grāmatvedību, būtu nepieciešams izskatīt iespēju sniegt papildus vienošanās par studiju turpināšanas iespējām programmā, kura ir saturiski līdzīgāka EKA studiju programmai;

4.13. Izmaiņu procedūras ietvaros programmas apjoms izteikts kredītpunktos atbilstoši Eiropas kredītpunktu pārnesei un uzkrāšanas sistēmai, veiktās izmaiņas atbilst normatīvajam regulējumam un ir atbalstāmas.

5. Rekomendācijas

Eksperts iesaka apstiprināt plānotās izmaiņas:

- Studiju programmas nosaukums - akadēmiskā bakalaura studiju programma “Grāmatvedība un finanšu vadība”, angļu valodā - *academic bachelor's study program “Accounting and Financial Management”*;
- Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju ir 43344;
- Studiju programmas veids ir akadēmiskā bakalaura studiju programma;
- Studiju programmas apjoms ir 180 KP;
- Studiju programmas ilgums pilna laika klātienē ir 3 gadi, nepilna laika klātienē - 4 gadi;
- Studiju programma ir īstenota arī tālmācības formā ar ilgumu 4 gadi;
- Studiju programmas mērķa, uzdevumu un sasniegamo studiju rezultātu (zināšanas, prasmes, kompetences) jaunā redakcija;
- Studiju programmas satura izmaiņas saskaņā ar 4.pielikumu “Studiju programmas “Grāmatvedība un finanšu vadība” programma.

Līdz studiju kvalitātes komisijas sēdei, kurā tiks pieņemts lēmums par izmaiņu pieļaujamību, eksperts rekomendē:

- Pārskatīt piešķiramā grāda plānotās izmaiņas no “sociālo zinātņu bakalaura grāda grāmatvedībā un nodokļos” uz “bakalaura grādu grāmatvedībā un finanšu vadībā”;
- Sakārtot studiju kursu nosaukumus un KP skaitu diploma pielikumā atbilstoši studiju programmai, nodrošināt, ka diploma pielikums atbilst MK noteikumos Nr. 202 iekļautajām prasībām. Gadījumā, ja tiem precizēts piešķiramā grāda nosaukums, grāda nosaukumu precizēt arī diplomā.

Eksperts iesaka līdz studiju programmas īstenošanas uzsākšanai:

- Mācībspēkiem pabeigt e-studiju kursu sagatavošanu un kursa aprakstu papildināšanu atbilstoši programmas izmaiņām;
- Atrast iespēju atgriezt studiju programmā studiju kursus “Finanšu matemātika” un “Vadības grāmatvedība” vai nu kā atsevišķus studiju kursus, vai šo kursu saturu iekļaut citos studijuursos.

Eksperts iesaka gada laikā pēc izmaiņu apstiprināšanas:

- Papildināt studiju programmas saturu ar ierobežotās izvēles vai brīvās izvēles studiju kursiem saistībā ar finanšu vadību, piemēram, starptautisko finanšu vadību, finanšu risku vadību, atvasinātajiem finanšu instrumentiem; tas ir nepieciešams, lai finanšu vadība programma tiktu pārstāvēta līdzvērtīgi grāmatvedības studiju kursiem;
- Papildināt studiju programmu ar izvēles daļu padziļinātajiem studiju kursiem kā, piemēram, banku grāmatvedība, IFRS.

Eksperts iesaka līdz studiju virziena novērtēšanai:

- Slēgt papildus vienošanās par studiju turpināšanas iespējām programmas slēgšanas gadījumā, nodrošinot, ka studējošie studijas var turpināt saturiski līdzvērtīgā studiju programmā.
- Paplašināt literatūras klāstu EKA bibliotēkā ar grāmatām un izdevumiem finanšu vadības jomā, tai skaitā arī angļu valodā;
- Mācībspēkiem paplašināt pētniecību un palielināt zinātnisko publikāciju skaitu ar finanšu vadību saistītajā jomā.

Tatjana Mavrenko
1.08.2024.